

Konservatoryum Conservatorium

Başvuru | Submitted 03.09.2025
Revizyon Talebi | Revision Requested 16.11.2025
Son Revizyon | Last Revision Received 25.11.2025
Kabul | Accepted 10.12.2025

Araştırma Makalesi | Research Article

Açık Erişim | Open Access

Ernest Chausson'un Op. 13 Şarkı Dizisinin İncelenmesi

An Analysis of Ernest Chausson's Song Cycle Op. 13

Çiğdem Sığircı¹

¹ Mersin Üniversitesi, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Mersin, Türkiye

Öz

Romantik dönem Fransız müziğinin önemli bestecilerinden olan Chausson, vokal müzik alanında bestelediği eserlerle ön plana çıkmış bir bestecidir. 19. yy. Romantik Dönem müziğinin bireyci yaklaşımı Chausson'un müziğinde belirgin olarak görülür. Besteci dönemin özelliklerini müzikal yaklaşımıyla son derece başarılı şekilde harmanlamıştır. Solo enstrüman ve orkestra için de eserler besteleyen Chausson, vokal müzik alanındaki çalışmalarına daha çok ağırlık vermesi çağdaşlarından farklı bir stil ortaya koymasına neden olmuştur. Araştırmada incelenen Op. 13 şarkı dizisinin kompozisyon anlayışının müzikal çizgi bakımından farklı olduğu eserler analiz edildiğinde açıkça görülmektedir. Metni ve müziği son derece başarılı bir şekilde bağlayan bestecinin Op. 13 dizisindeki aralık ve dinamik kullanımları da, şarkıcılar için vokal tekniği açısından çeşitli zorluklar içermektedir. Massenet, Berlioz, Auber gibi dönemin önemli bestecileri arasında popüler olmamasına ve az sayıda eser bestelemesine rağmen, bestecinin yapıtları kendi döneminde ve günümüzde de müzikal açıdan önemli bir yere sahiptir. Müzik tarihinde Chausson'un, Massenet, Franck ve Debussy arasındaki stilistik boşluğu doldurduğu belirtilmektedir. Bu bağlamda bestecinin döneminin müzikal anlayışındaki değişimleri birbirine bağlayan bir köprü işlevi üstlendiği ifade edilebilir. Bu çalışmada, bestecinin kendi dönemindeki öneminin vurgulanmasının yanı sıra, özgün müzikal anlayışı Op. 13 şarkı dizisinin aracılığıyla ortaya konulmuştur. Araştırma modeli olarak betimsel ve nitel bir müzikolojik analiz benimsenmiştir. Analiz sürecinde form analizi, aralık ve dinamik kullanımı ile tematik ilişkiler değerlendirilmiştir. Bu çalışmada, müzikal açıdan önemli olmasına karşın Romantik Dönem Fransız müziği içinde yeterince ön plana çıkmayan Chausson'un eserleri analiz edilerek alana katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Abstract

Ernest Chausson, one of the prominent composers of French music in the Romantic era, is particularly distinguished by the works he composed in the field of vocal music. The individualistic approach of 19th-century Romantic music is clearly evident in Chausson's oeuvre. The composer successfully integrates the stylistic characteristics of the period with his own musical idiom. Although he also composed works for solo instruments and orchestra, his greater emphasis on vocal music led him to develop a stylistically distinctive approach compared to his contemporaries. The analysis of the Op. 13 song cycle, which constitutes the focus of this study, reveals that its compositional understanding displays a musical trajectory that differs from his other works. Chausson's highly effective synthesis of text and music is evident in this cycle, and his use of intervals and dynamics presents various challenges for vocal technique. Despite not being as widely recognized as other major composers of his time—such as Massenet, Berlioz, and Auber—and despite his relatively small output, Chausson's works hold significant musical value both in his own era and today. In music history, it is often noted that Chausson filled the stylistic gap between Massenet, Franck, and Debussy. In this context, he can be regarded as a bridge linking evolving musical approaches of the period. This study emphasizes not only the significance of the composer in his historical context but also his distinctive musical language, demonstrated through the Op. 13 song cycle. A descriptive and qualitative musicological analysis was adopted as the research model. The analytical process examined formal structure, intervallic and dynamic usage, and

Atf | Citation: Sığircı, Ç. (2025). Ernest Chausson'un Op. 13 Şarkı Dizisinin İncelenmesi. *Konservatoryum–Conservatorium*, 12(2), 892–907. <https://doi.org/10.26650/CONS2025-177739>

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

© 2025. Sığircı, Ç.

Sorumlu Yazar | Corresponding author: Çiğdem Sığircı cigdemsigirci@gmail.com

thematic relationships. By analyzing the works of Chausson—who, despite their musical significance, have remained relatively overlooked within French Romantic music—this study aims to contribute to the field.

Anahtar Kelimeler Romantik Dönem • vokal müzik • Fransız müziği

Keywords Romantic Era • vocal music • French music

Extended Summary

The musical contribution of Chausson, one of the French composers of the Romantic period, to the music of his era is undoubtedly of great importance. Although he began his journey as a composer relatively late, his diligence and productivity ensured that his name was heard among his contemporaries. He embarked on his compositional journey with César Franck, whom he regarded as meticulous, thoughtful, and creative in his profession. During the early years of his education, he was interested in composing for voice and piano. In his initial works, he was influenced by his contemporary Massenet, whose classes he attended at the Paris Conservatory. During a trip to Munich in 1879, he was so deeply influenced by Wagner's music that despite his late start, he decided to pursue music professionally.

Chausson, who died in an unusual bicycle accident (though it was claimed to be suicide), composed relatively few works due to his fear of not achieving his goals, despite his high level of creativity. Of course, the fact that he decided to pursue music professionally quite late in life caused him to experience anxiety, concern, and fear throughout most of his life. This sense of inadequacy often manifested itself as an inability to finish works and a constant search for flaws.

Although he also composed for orchestra and various instruments, the field in which Chausson made his name most prominently was vocal music. He published approximately thirty-eight *mélodies* (French art songs). Including six unpublished songs without opus numbers, he composed a total of forty-four *mélodies* for voice. His interest in literature is clearly evident in the texts of his songs. In his song cycles, he set poems by some of the most famous poets of his time to music. Chausson approached these poems as cohesive wholes and constructed the melodies in an integrated manner.

His music can justly be described with the words “melancholy” and “humility”. While he may not be a Beethoven, Verdi or Wagner, he possesses an exceptionally refined and distinctive musical style. Especially in his vocal works, although he frequently uses wide and sudden intervallic leaps and chromatic descents, these unexpected musical movements remain balanced, making interpretation easier for performers despite the technical demands. Like Hugo Wolf, Chausson also composed song cycles using poems by various poets. Although he often collaborated with poet Maurice Bouchor, the poems in the Op. 13 song cycle analyzed in this study are by some of the most significant poets of the era, including Paul Verlaine, Jean Lahor, Villiers de L'Isle-Adam, and Leconte de Lisle. Chausson masterfully combines these poems with a perfect melodic structure and line, creating coherence and connection between the songs in the cycle. It is clearly felt that the composer deeply internalized and understood the poems, reflecting all their emotional transitions into his music with great mastery and a profound simplicity, without exaggeration.

The story and musical transitions in the Op. 13 song cycle are particularly noteworthy. The first song of the cycle, “Apaisement”, begins with simple chord progressions and features a generally calm melodic line, ending peacefully with a “pp” (pianissimo) dynamic. In contrast, the second song, “Sérénade”, features a more undulating and flowing accompaniment rather than simple chordal progressions. This pattern continues throughout the song, and the dynamic changes effectively convey emotional shifts. In the third song, “L'Aveu”, the composer reflects a deeply somber and dark mood in the melodic line, consistent with the meaning of the text. It is the only song in the cycle that does not end on a high-pitched note. The fourth song, “Le Cigale”, is the only cheerful and lively song in the cycle, maintaining a joyful expression throughout thanks to the continuous piano accompaniment. Especially towards the end of the song, the enthusiasm in the music increases noticeably, and the song ends energetically with the highest note in the entire cycle, B4, and a “forte” dynamic.

The songs in the cycle take both the performer and the listener on an emotional journey from deep melancholy to the peak of exuberance, and do so with great mastery. Chausson's *mélodies* reflect all the characteristic features of French music. Intense and sincere emotions are strongly felt in his songs. The combination of the composer's own emotional ups and downs with the characteristic features of French music resulted in works with strong musical expression.

With his musical approach and use of intervals, Chausson is considered a transitional composer toward the Impressionist period. He also influenced the music of the impressionist composer Debussy. The long melodic passages that Chausson uses up to the point where the words begin in his *mélodies* are similarly found in Debussy's "*Pelléas et Mélisande*".

Ernest Chausson'un Op. 13 Şarkı Dizisinin İncelenmesi

Müzik tarihinde Romantik Dönem 1800-1910 yılları arasını kapsayan, bireysel duyguların ön planda olduğu bir dönemdir. Bu dönemin müziği edebiyat, şiir, resim gibi sanat dallarından etkilenecek şekilde ortaya konulmuştur. Romantik sözcüğünün kökü romans'tan (romance) gelir. Romantizm, önceki 18. yüzyıl klasik akımının kuralcı sınırlarına karşı bir başkaldırı olarak nitelendirilir. 18. yüzyılda sanat, belli bir toplumsal kesimin eğlencesi amacıyla üretilmiştir. 19. yüzyılda ise bestecinin kendini anlatma gereksiniminden doğmuştur. Romantik üslup, sanatı ve çevresi arasındaki karşıtlığı çözebilme çabasındaki sanatçının anlatım yoludur (İlyasoğlu, 1999, s. 77).

Auber, Berlioz, Massenet, Mahler gibi bestecilerin yer aldığı dönemde Chausson, bu büyük isimlere rağmen yaptığı incelikli ve farklı müzik yaklaşımıyla isminden bahsettirmeyi başarmıştır. Chausson'un yaratıcılığı üç ayrı periyoda ayrılır. Birincisi Massenet'nin stilinden etkilendiği periyoddur. 1886'dan itibaren başlayan ikinci dönem, Chausson'un içinde bulunduğu sanatsal çevrelerle temaslarından kaynaklı bir etki söz konusudur. 1894'te babasının ölümüyle üçüncü dönemi başlar. Bu dönemde özellikle sembolist şairlerden ve Rus edebiyatından Turgenyev, Tolstoy, Dostoyevski'den oldukça etkilenmiştir (URL 1). Geç Romantik Dönem bestecisi olan Chausson, empresyonist döneme geçiş bestecisi olarak da kabul edilebilir.

Baricelli ve Winsten'a göre, melankoli ve alçakgönüllülük Chausson'un karakterini en iyi ifade eden iki kelimedir. Chausson'un müziği ne Almanların duygusal dürtülerinden ve bunlara eşlik eden ahlaki, dini ve metafiziksel çıkarımlarına, ne de Belçikalıların yüceltilmiş, karmaşık ve romantik mistik eğilimlerine benzemektedir. Öte yandan, Chausson'un aktarmak istediği tüm duygusal ve estetik çıkarımları içinde taşıyan Fransız müziğine bağımlılığı su götürmez bir gerçektir. Eserlerinin icrası, her büyük eserde olduğu gibi yorumcunun yorumlama çabasını gerektirir (Baricelli ve Winsten, 1976, s. 111). Chausson'un müziğinde gerçeklik ve özlem, varlık ve hayal arasındaki ebedi mücadele tekrar sembolize edilir. Bu sayede müziği samimiyet ve canlılık kazanır (Barricelli ve Winsten, 1976, s. 115).

Chausson küçük formda eserler bestelerken, büyük formdaki eserlere göre müzikal açıdan daha rahat olduğunu farkındadır. Bu anlayışla bestelediği melodiler arasında bestecinin bugüne kadar ortaya koyduğu ustalıklı ve zarif eserler bulunmaktadır (Barricelli ve Winsten, 1976, s. 117).

Ernest Chausson

Müzik tarihinde Fransız melodilerinin gelişimindeki rolüyle bilinen, Geç Romantik Dönem Fransız bestecisi olan Ernest-Amédée Chausson (1855-1899), burjuva bir ailenin çocuğu olarak Paris'te dünyaya gelir ve ailenin kaybedilen iki çocuktan sonra sağ kalan son ve tek çocuğudur, bu nedenle devlet okuluna gitmek yerine evde özel derslerle eğitim alır. 1899 yılında garip bir bisiklet kazası sonucu hayatını kaybeden bestecinin sanata karşı ilgisini ilk olarak özel öğretmeni Brethou-Lafargue fark eder. Hukuk eğitimi alır ancak bu alana hiç ilgi duymaz. Öyle ki, 8 Temmuz 1875'te Madame de Rayssac'a yazdığı mektupta hukuk eğitimiyle ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir: "Bu büyük çirkin sözcükler aklımda kalmak istemiyor...Ve biri benimle hukuk hakkında konuştuğu anda aklıma hemen başka bir şey geliyor" (Gallois, 1967).

Müzikten önce yazı ve çizim alanlarına yönelen Chausson, 1879'da 24 yaşında her şeyi bırakıp müzikle ilgilenmeye karar verir ancak böyle zorlu bir alan için geç olduğunu da farkındadır. Bu kararının ardından Jules Massenet'nin Paris Konservatuarı'ndaki kompozisyon derslerine katılmaya başlar. Ciddi, düşünceli ve titiz bir insan olarak, müziğe adanabilmesi için gerekli motivasyonu César Frank'ta bulur (Vuillermoz, 1949, s. 305).

Müzik eğitiminin ilk yıllarında piyano ve şan alanındaki eserlerine yoğunlaşır. Çalışmalarına devam ederken kısa bir süre sonra konservatuvarın geleneksel müfredatı ve akademik olarak dayatılan kısıtlamalardan rahatsız olur. Besteci, 1888-1889 yılları arasında sancılı bir süreç sonucunda küçük ölçekli eser besteciliğinden Si bemol majör senfoni ve piyano, keman ve yaylı quartet için yazdığı eserlere yönelen bir bestecilik kimliğine evrilmiştir. 1887-1888 arasındaki yaratıları genellikle küçük formdadır. Gautier'nin "La Caravane" ve Richepin' in "Chanson Miarka" eserlerinden oluşan şarkılar besteler (Seelig, 1969, s. 5).

Hugo Wolf gibi, Chausson'da çeşitli şairlerin eserlerinden şarkı dizileri besteleme fikrini benimsemiş ve Verlaine, Leconte de Lisle, Gautier, Maeterlinck, Shakespeare, Maclair gibi şairlerin eserlerini bestelemiştir. Bunun yanı sıra sıklıkla ve muhtemelen dostluk nedeniyle, edebi açıdan diğerleriyle aynı düzeyde olmasa da dizeleri solan bir aşkın hassas ve nostaljik sadeliğini ifade eden Maurice Bouchor ile işbirliği yapmıştır, bu tema Chausson'un sanatsal mizacına büyük ölçüde hitap eder (Barricelli ve Winsten, 1976, s. 122). 1883'te piyanist Jeanne Escudier ile evlenmesinin ardından Chausson, birçok tanınan sanatçıyı kendi salonunda kabul etmeye başlar. Bunların arasında, Odilon Redon, Edouard Manet, Auguste Renoir, Edgar Degas ve Auguste Rodin ressam ve heykeltıraşlar; Stéphane Mallarmé, Henri de Régnier, Colette, André Gide şair ve yazarlar vardır. César Franck, Emmanuel Chabrier, Henri Duparc, Gabriel Faure, Guy Ropartz, Sylvio Lazzari ve Eric Satie gibi çok çeşitli bestecilerin yanı sıra, Eugene Ysaye, Jacques Thibaud ve Alfred Cortot gibi isimlerde kendi salonunda konuk ettiği performanslılardır (Yeoland, 2016, s. 110).

Öğretmeni Franck gibi, konser direktörleri Chausson'un eserlerini konser salonlarında seslendirmeyi veya opera direktörleri onun eserlerini sahnelemeyi hiç düşünmediler. Eleştirmenler onunla ilgili olarak çoğu zaman ya kaba ya da sessiz kalmayı tercih ettiler. Ancak Chausson bunların hiçbirisiyle ilgilenmez ve çalışmaya devam eder. Chausson yaşamı boyunca çok sayıda şarkı besteler. Bunlardan bazıları hiç basılmaz. Aşırı hassas ve şüpheli bir karaktere sahip olan Chausson, kendi zayıflıklarını güçlü yönlerle dönüştürmeyi başarır, kendini geniş aralıklı eserler denizinde hissederek, belki de farkında olmadan kompakt eserleri için çarpıcı derecede orijinal biçimler icat eder (URL 2). Besteci Alman liedleri için yarışacak güzellikte şarkılar besteler. Onun şarkılarında; sadelik, görkem, coşku, samimiyet duyguları "Apaisement" şarkısının fısıltısında, "Poeme d'amour" ve "La mer" in yoğunluğunda bulunabilir (Aubry, 1918, s. 500).

1879'da besteci Wagner müziğine hayran bir Fransız olarak Münih'e, ardından 1880 yazında tekrar Wagner'in dramalarından birini izlemek için Almanya'ya gider. Wagner'in sanatı besteciye derinden etkilemiştir (Barricelli ve Winsten., 1976, s. 11). Pierre de Ville, Chausson'un dönemine farklı bir bakış açısıyla katkı sunduğunu belirterek, bestecinin ölümünden kısa bir süre sonra yayımlanan anma yazısında Chausson'un zekasının, ilgi duyduğu çeşitli konuların genişliği ve derinliğinde yansıdığını ifade etmiştir (Seelig, 1969, s. 7).

Empresyonist akıma geçiş bestecisi olarak kabul edilen Chausson, döneminin Debussy gibi genç bestecilerini desteklemiştir. Zaman içinde Debussy ise, Chausson'u Wagner etkisinden uzaklaştıracak armoni ve dokuları önermiştir (Tulga, 2009, s. 46).

Müzikte Romantik Dönem

Romantik dönem müzikte 1800-1910 yılları arasını kapsar. Romantizm, toplumda büyük değişimlere neden olan sanayi devrimiyle aynı döneme denk gelmiştir. Bu da birçok sanatçının zamanın yeni toplumsal dengelerini ve gerçeklerini yansıtan eserler vermelerine neden olmuştur. Öznellik, sanatta Romantizmin temel niteliğidir. Hemen her sanat dalında özgünlük ve bireyselliğin ön planda olduğu Romantik dönemin müzikteki temelleri öncelikle F. Schubert ve L.v. Beethoven'ın eserlerinde görülür. Romantik dönem müziğinde dramatik ifade olanakları, enstrümantal repertuarın genişletilmesi ve mükemmelleştirilmesi, lied,

nocturne, intermezzo, capriccio, prelüd ve mazurka gibi yeni müzik formlarının yaratılmasıyla arttırılmıştır (URL 3).

Romantik eserler genellikle daha geniş ton rengine, dinamik ve perde aralıklarına sahiptir. Ayrıca, romantik armonik kelime dağarcığı daha geniştir ve renkli, dengesiz akorlara daha fazla vurgu yapılır (Kamien, 2018, s. 217). Romantik müziğin en belirgin formlarından biri olan “art song”, solo ses ve piyano için yazılmış bir formdur. Burada eşlik, bestecinin konseptinin ayrılmaz bir parçasıdır ve sesin yorumlayıcı bir ortağı olarak hizmet eder. Günümüzde konser salonlarında icra edilse de, romantik şarkılar aslında evde söylenip keyif alınması amacıyla yazılmıştır. Besteciler, birkaç kıtadan oluşan şiirlere müzik eklemek için birçok farklı yöntem kullanmışlardır, her kıta için aynı müziği tekrarlayarak strofik form kullanırlar. Strofik form, bir şarkıyı hatırlamayı kolaylaştırır ve hemen hemen tüm halk şarkılarında kullanılır (Kamien, 2018, s. 225).

“Romantik armonide müziğin dokusu daha yoğundur. Melodik çizgi yoğun ses kitlesinin üstünde, havada yüzercesine yol alır. Müzik sona yaklaşır gibi olup birkaç kez yeniden düşlere dalar, ana temadan yeniden uzaklaşır (İlyasoğlu, 1999, s. 82)”.

Romantik dönem, vokal müziğin de yükselişe geçtiği bir dönemdir. Bu dönemde, özellikle opera ve şarkı formunda fazlasıyla eser bestelenmiştir. Besteciler vokal müzik eşliklerini de zenginleştirmişlerdir. Romantik dönemde eşlik (accompaniment), bir tür yorum haline gelmiştir. Betimleyici ve psikolojik unsurları aktarır ve opera sanatında kıtalı şarkı (strofik şarkı) ve “kapalı” arya (closed aria)¹ gerilerken, eşlik giderek daha önemli bir hâle gelir (Einstein, 1947, s. 35).

Chausson ve Op. 13

Bestecinin zengin armoni içeren bu dizisi dört şarkıdan oluşur. Dizide geniş bir ses aralığı kullanan besteci, dört farklı şairin dizelerini bestelemiştir. Farklı şairler olmasına rağmen, besteci tarafından şarkı dizisi içindeki metin ve melodi bağlantısı başarılı şekilde inşa edilmiştir. Chausson'un 1880'lerin başlarında bestelediği erken dönem eserleri—örneğin “Les Papillons” (Op. 2, No. 3)'ün yumuşak kanat çırpınışı ya da “Sérénade italienne” (Op. 2, No. 15)'in akıcı yapısı—zamanla yerini Op. 13, No. 2 ve No. 3'teki “Sérénade” ve “L'Aveu” melodilerinin artan karmaşıklığına bırakır. Bu dönemde çapraz ritimler, arpej dokuları ve huzursuzluk yaratan modülasyonlar aracılığıyla piyano eşliklerinin dikkate değer ölçüde yoğunlaştığı görülür (Barricelli ve Winsten, 1976, s. 120). Dizinin tamamı incelendiğinde ise bestecinin adeta yavaş yavaş duygu akışını güçlendirip, dizinin son şarkısı olan “Le Cigale”le tüm bir diziyi müzikal ve duygusal açıdan doruk noktasında sonlandırmıştır. “L'Aveu” dışında üç şarkının da ortak özelliği sonlarının çeşitli nüanslarla ama tizde biten notalarla sonlanmasıdır. Şarkıların finallerinin bu şekilde olması Chausson'un bu dizi için ifadeyi güçlendirmek adına yaptığı bir melodik yaklaşım olarak düşünülebilir.

¹Kapalı arya (closed aria): İnsan sesinin ön planda olduğu arylar.

Tablo 1

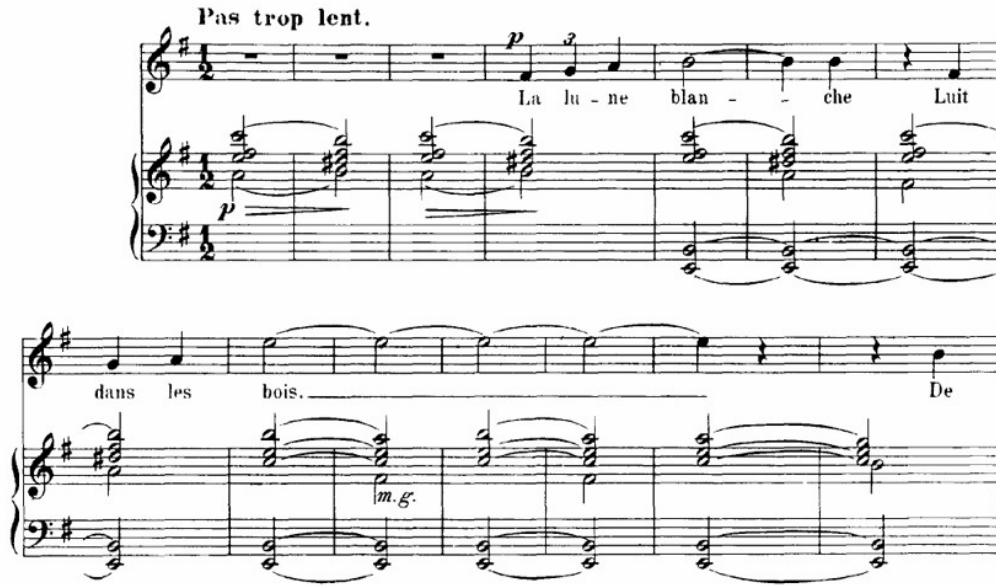
Apaisement	Teselli
La lune blanche	Beyaz ay ışığı
Luit dans les bois.	Ağaçlarda parlıyor
De chaque branche	Her bir daldan
Part une voix	Bir ses geliyor
Sous la ramée ...	Büyük dalın altındaki
Ô bien-aimée.	Sevgilim.
L' étang reflète,	Göl yansıtıyor
Profond miroir,	Derin bir ayna gibi
La silhouette	Siluetini
Du saule noir	Kara söğüdün
Ou le vent pleure ...	Rüzgarın ağladığı yerde
Rêvons, c'est l'heure.	Rüya görüyoruz, şimdi tam zamanı.
Un vaste et tendre	Engin ve yumuşak
Apaisement	Teselli
Semble descendre	Aşağı uzanıyor gibi
Du firmament	Gökyüzünden
Que l'astre irise.	Işıl ışıl yıldızlara
C'est l'heure exquise.	Şimdi zarafet zamanı.
Şair: Paul Verlaine	

Dizinin ilk şarkısı olan “Apaisement” ın metni ünlü şair Paul Verlaine’a aittir. Chausson’un "Apaisement" adını verdiği şarkı, belki de Verlaine’in metninin doğasının yarattığı zorluk nedeniyle, daha da çarpıcıdır. Bu şiirde karmaşık hiçbir şey yoktur, derin bir düşüncenin ayrıcalığını iddia eden bir yön de bulunmaz. Şiir bir mırıltı gibidir — yarı bilinçli, yarı vecd halindeki bir duygunun yavaş bir rüya içinde çözümlemesi gibi bir mırıltı (Barricelli ve Winsten, 1976, s. 126).

Şekil 1’de bu şarkının giriş bölümünün notasyonu gösterilmiştir. Şarkı mi minör tonundadır. Dominant akorlarla başlayıp, akor yürüyüşleriyle devam eden şarkının büyümlü bir müzikal kurgusu vardır. Eşliği son derece atmosferiktir ve neredeyse hiç hareket yoktur. Bu sayede piyano, adeta zamanın askıya alındığı bir arka plan oluşturur. Bu durağanlık vokal hattın ön plana çıkmasını sağlar. Eşliğin bu sade hali metinle birleştiğinde ise eşsiz bir müzik ortaya çıktığı görülür. Melodi eşlikteki akorlar üzerinde daha bağımsız haldedir. Şarkının birkaç yerinde görülen kromatik aralıklar, besteci tarafından metni destekleyecek şekilde yazılmıştır. Şarkı boyunca nüanslar p ve pp olacak şekilde yazılmıştır. Bu nüanslar aracılığıyla besteci, doğanın çekiciliğiyle bütünleşen bir düşsellik hâlini etkili biçimde yansıtmıştır. Şarkı boyunca tutulan uzun notalar dinginlik halini yansıtır durumdadır.

Şekil 1
Giriş bölümü

Pas trop lent.

Kaynak: IMSLP Petrucci Music Library

Şekil 2’de ise, şarkının 24. ve 27. ölçüleri arasında piyano eşliğinde devam eden arpej hareketi görülür. Piyano arpeji tamamladıktan sonra sadece vokalin devam ettiği 28. ölçüde “O bien aimée” kelimesi duyulur. Bu kelimenin altında piyano eşliği olmaması ve arpejden sonra gelen ani sessizlik hali ifadeyi son derece güçlendirmiştir. Bu sessizlik halinden sonra piyano eşliği yeniden başlar.

Şekil 2
23. ve 36. Ölçüler

1

Chausson — Apaisement

27

Kaynak: IMSLP Petrucci Music Library

Şekil 3'de zaman zaman görülen küçük kromatik hareketler şarkıda bir gerilim etkisi yaratır. Devam eden melodi en tizde dört ölçü devam eden sol2 sesi ve pp nüansla son bulur. Bu Chausson'un bir heceyi iki notaya atadığı ilk örnek olarak değerlendirilebilir. "Zarafet" kelimesinin üzerinde "pp" nüansla sol2 notasının devam etmesi müzikteki zarafeti belirgin şekilde yansıtır.

Şekil 3

Bitiş bölümü

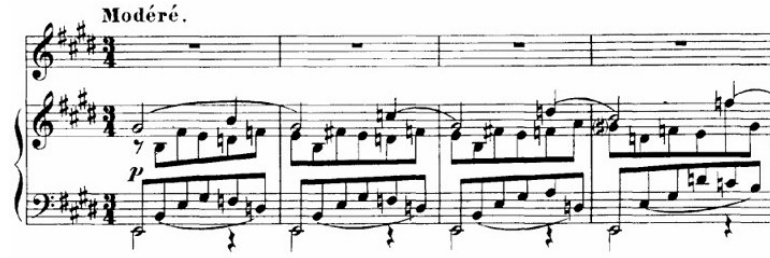
Kaynak: IMSLP Petrucci Music Library

Tablo 2

Sérénade	Serenat
Tes grands yeux doux semblent des îles	Senin büyük tatlı gözlerin
Qui nagent dans un lac d'azur	Masmavi gölde yüzen adalara benziyor
O fraîcheur de tes yeux tranquilles,	Sakin gözlerinin ferahlığıyla,
Fais-moi tranquille et fais-moi pur.	Beni sakinleştir ve saflaştır.
Ton corps a l'adorable enfance	Vücudun sevimli bir çocukluğa sahip
Des clairs paradis de jadis;	Geçmiş cennetin ışıklarından gelen
Enveloppe-moi de silence,	Sessizliğe sar beni,
Du silence argente des lys.	Gümüş kaplı zambakların sessizliğine.
Alangui par les yeux tranquilles	Sakinleş huzurlu gözleriyle
Des étoiles caressant l'air	Havayı okşayan yıldızların
J'ai tant revé la paix des îles,	Adaların huzurunu o kadar hayal ettim ki,
Sous un soir frissonnant et clair!	Titreyen ve parlak gecenin altında!
Şair: Jean Lahor	

Şekil 4'te görüldüğü üzere 3/4'lük ölçüdeki dizinin ikinci şarkısı beş ölçülük bir piyano eşliğiyle başlar. Bu eşlikle başlayan ve şarkı boyunca devam eden sekizliklerle yazılmış notasal yürüyüş adeta bir dalga etkisi izlenimi yaratır. Uzun melodik cümleler ve geniş bir ses aralığında bestelenen şarkının melodik yapısı değişkenlik sergiler. Şekil 5'te yan yana çıkıcı ve inici notaların hareketi görülür. Şarkı boyunca sıklıkla görülen bu kullanım ve ses aralıklarındaki atlamalar vokal çizgideki lirizmi güçlendirilmiştir.

Şekil 4
Giriş Müziği

Kaynak: IMSLP Petrucci Music Library

Şarkının şiiri, takma adı Jean Lahor olan Henri Cazalis'e aittir (Seelig, 1969, s. 22). Şekil 5'te şarkının girişinde yer alan "Tes grands yeux doux" sözleriyle başlayan içe dönük şiir, sevgilinin fiziksel güzelliğini, akşam vakti adaları düşleyen bir ruh hâlinin yarattığı huzur ve sessizlikle karşılaştırır. Bu güzellik heyecan verici ve parlaktır. Sürekli devam eden piyano eşliğindeki arpej ve üçleme hareketleri melodideki duygu değişikliklerini vurgular.

Şekil 5
5. ve 12. Ölçüler

Kaynak: IMSLP Petrucci Music Library

Şekil 6'da şarkının devamında bir süre kırık akorlarla sakin bir melodi akışı varken, "caessant l'air" kısmındaki yedili aralık içeren ani çıkış devam eden sakin akışı bir anda değiştirmiştir. Bu melodik yükselişten sonra eserin sonuna kadar böyle ani çıkışlar görülür. Melodinin bitiş cümlesi de bu sefer dokuzlu ani bir aralık atlayışı ve "p" nüansla son bulur. Son iki sayfadaki bu aralık atlayışları metin ve müzik arasındaki ilişkiyi güçlendirmiştir.

Şekil 6
5. ve 12. Ölçüler

Kaynak: IMSLP Petrucci Music Library

Tablo 3

L'aveu	İtiraf
J'ai perdu la forêt, la plaine,	Kayboldum ormanda, ovada
Et les frais Avrils d'autrefois	Ve eskinin taze nisanında
Donne tes lèvres, leur haleine,	Bana dudaklarını ver, onların nefesi
Ce sera le souffle des bois.	Bu ağaçların esintisi olacak.
J'ai perdu l'océan morose;	Hırçın okyanusta kayboldum
Son deuil, ses vagues, ses échos;	Onun yası, dalgaları, yankısı
Dis-moi n'importe quelle chose,	Bana herhangi bir şey söyle
Ce sera la rumeur des flots.	Bu dalgaların uğultusu olacak.
Lourd d'une tristesse royale,	Kralların hüznü gibi ağır,
Mon front songe aux soleils enfuis;	Alnım kaçıp giden güneş ışıklarının Hayalini kuruyor;
Oh! cache-moi dans ton sein pâle!	Oh! Soluk göğsünde sakla beni!
Ce sera le calme des nuits!	Bu gecenin sessizliği olacak!
Şair: Villiers de L'Isle Adam	

Şekil 7'de görüldüğü üzere, şarkının giriş müziğinde piyano vokal melodiyi duyururarak başlar. Eser minör tonda olmasına rağmen majör bir akorla bitirilmesi şarkıyı dizideki diğer parçalardan ayıran bir özelliktir. Şiirde, sevgili her şeyini kaybettiğini ancak bunları sevgilinin soluk koynunda yeniden bulabileceğini ifade eder. Buradaki "ton sein pâle" (soluk göğüs) kelimesiyle artık hayatta olmayan sevgili anlatılmaktadır. Yavaş-hızlı-yavaş-hızlı tempodaki gidişatla, şarkının duygusal örgüsünü belirgin biçimde yoğunlaştırır.

Şekil 7
Giriş müziği

Ernest Chausson, Op.13 N°3.

Très lent.

Chant.

PIANO.

p *sf*

J'ai per - du la fo - rêt, la plaine,

Plus vite.

mf

Don - ne tes lèvres

Source: IMSLP. Digitized by M. Scherzer. 13046 H

Kaynak: IMSLP Petrucci Music Library

Tablo 4

Le Cigale	Ağustos Böceği
Ô Cigale, née avec les beaux jours, Sur les verts rameaux dès l'aube posée, Contente de boire un peu de rosée, Et telle qu'un roi, tu chantes toujours. Innocente à tous, paisible et sans ruses, Le gai laboureur, du chêne abrité, T'écoute de loin annoncer l'Été Apollôn t'honore autant que les Muses, Et Zeus ta donné l'Immortalité! Salut, sage enfant de la Terre antique, Dont le chant invite à clore les yeux, Et qui, sous l'ardeur du soleil Attique, N'ayant chair ni sang, vis semblable Aux Dieux. Şair: Leconte de Lisle	Ağustos böceği güzel günlerde doğar, Yeşil dalların üstünde gün doğumuna hazır, Biraz çiy damlası içmekten memnun Ve kral gibi, durmadan şarkı söyler Hepimiz masumuz, sakın ve hilesiz, Neşeli çiftçi, meşeden barınakta, Senin uzaktan yazı ilan etmeni dinliyor Apollon sana saygı gösteriyor Musa'larla Ve Zeus sana ölümsüzlüğü veriyor! Selam, Antik toprağın masum çocuğu Şarkı gözlerini kapamaya davet ediyor, Ve, tepedeki güneşin yakıcılığı altında, Beden ve kan olmadan Tanrılar gibi yaşa.

Şekil 10'da dizinin diğer şarkılarında olduğu gibi "Le Cigale" şarkısında da tema, girişteki piyano eşliğinde duyurularak başlar. "Gaiement" yani "neşeli" bir tempoyla bestelenen şarkı majör tonda ve eserin son iki sayfasına kadar 6/8'lik ölçüdedir. Son iki sayfada 2/4'lük ölçüde devam edip sona eren şarkı, kırık akorlar ve arpejlerle doludur. Şekil 11'de görüldüğü üzere melodide farklı ritmik kullanımlar da söz konusudur.

Şekil 10*Giriş müziği*

Poésie de Leconte de Lisle. **Gaiement.** Ernest Chausson, Op. 13. N° 4.

Chant.

PIANO.

Kaynak: IMSLP Petrucci Music Library

Şekil 11*Farklı ritmik kullanımlar*

Kaynak: IMSLP Petrucci Music Library

Şekil 12'deki görselde vokal teknik açısından iki zorlayıcı pasaj göze çarpar. İlki "T'écoute de loin annoncer l'Eté" (Senin uzaktan yazı ilan etmeni dinliyor) cümlesidir. Sol1 sesiyle başlayıp la2'ye 9'lu aralıkla atlayan melodik pasaj, crescendo bir hareketle başlayıp, forte nüansla sona erer ve şarkıcı için teknik açıdan zorlayıcıdır

Şekil 12

Geniş aralık atlayışı

39

The musical score for Şekil 12 consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in G major and 4/4 time. It begins with a crescendo and a wide interval jump from G4 to A5. The piano accompaniment is in G major and 4/4 time, featuring arpeggiated chords and a strong dynamic shift to forte (f) in the final measure.

Kaynak: IMSLP Petrucci Music Library

Şekil 13'deki bir diğer pasajda ise; "N'ayant chair ni sang vis semblable aux Dieux" (Beden ve kan olmadan Tanrılar gibi yaşa) kısmıdır. Re1 notasıyla başlayıp si2 notasında son bulan cümle, besteci tarafından metnin anlamını güçlendirecek şekilde bestelenmiştir. Melodi, forte nüansla ve si2 notasında güçlü bir şekilde sona erer.

Şekil 13

Final bölümü

39

The musical score for Şekil 13 is identical to Şekil 12, showing a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in G major and 4/4 time. It begins with a crescendo and a wide interval jump from G4 to A5. The piano accompaniment is in G major and 4/4 time, featuring arpeggiated chords and a strong dynamic shift to forte (f) in the final measure.

Kaynak: IMSLP Petrucci Music Library

Chausson, bu şarkı dizisinde dönemin müzikal özelliklerine kendi müzikal yaklaşımını da katarak dört farklı şairin şiirini büyük bir ustalıkla bir araya getirmiştir. Şarkılar arasındaki metin ve müzik bağlantısı, bestecinin müzikal yaratım becerisini ortaya koymuştur.

Sonuç

Ernest Chausson'un Op. 13 dizisinin incelendiği bu çalışma, 19. yy. Fransız Romantik Dönem müziğindeki farklı müzikal yaklaşımları ortaya koyması nedeniyle önemlidir. Chausson'un, Massenet, Franck ve Debussy arasında yer alan stilistik boşluğu doldurduğu yönündeki değerlendirmeler (Duchen, 2022; Gallois, 1967; Vuillermoz, 1949), onun Fransız müzik tarihinde geçişsel bir konuma sahip olduğunu göstermektedir. Bireysel duyguların ön planda olduğu dönemin bu özelliği Chausson'un eserlerinde de görülür. Besteci melodilerindeki metin ve müzik kullanımındaki aralık ve dinamik kullanımlarıyla, bireyin duygularını başarıyla yansıtır. Yapılan bu çalışmayla, bestecinin besteleme stiline dair bazı genellemeler yapılabilir. Ritim kullanımında çeşitlilik, tempo değişimleri, geniş aralık kullanımları, armonik zenginlik bestecinin besteleme stiline ait özelliklerdir. Yaşadığı dönem bestecilerden özellikle Massenet'nin müziğinden çok etkilenmiş olan bestecinin bu durumu, ilk dönem eserlerinde görülebilir. Bestecinin eserlerinde Fransız müziğinin bütün inceliklerini görmek mümkündür.

Az sayıda beste yapmış olmasına rağmen, döneminde üst sıralarda yer almayı başarmıştır. Melodilerinde farklı şairlerin eserlerini ele alarak şarkı dizileri bestelemiştir. Müziğinin ilk yıllarında görülen sadelik, ilerleyen yıllarla birlikte yerini daha karmaşık armoni ve geniş aralıklı eserlere bırakmıştır. Edebiyat alanında ise Rus yazarlardan etkilenen Chausson'un eserlerinin metinlerindeki edebi ağırlık ön plana çıkmaktadır. Geniş aralık kullanımına rağmen bestecinin melodi çizgisi son derece akıcıdır. Müzik eğitime geç yaşta başlamasına rağmen, eserleriyle döneminin bestecilerinin dikkatini çekmeyi başarmıştır. Erken bir yaşta hayatını kaybetmesi bir besteci olarak konumunu sağlamlaştıramamasına neden olsa da arkadaşlarının ve Vincent d'Indy'nin sadakati ve bağlılığı sayesinde ismi yaşamaya devam etmiştir. Op. 13 şarkı dizisinin dışında başka şarkı dizileri de bestelemiştir. Onlar da müzikal açıdan son derece iddialı ve etkileyici eserlerdir. Elde edilen bulgular, Chausson'un metin ve müzik bütünlüğünü son derece başarılı bir şekilde kurduğunu, ancak özellikle aralık ve dinamik tercihleri nedeniyle şarkıcılar için belirli teknik zorluklar da barındırdığını göstermektedir. Bu bağlamda, Romantik Dönem üzerine çalışan araştırmacıların, dönemin özgün bestecilerinden biri olan Chausson'a özel bir önem atfetmeleri, alan yazınına önemli katkılar sağlayacaktır.

Hakem Değerlendirmesi	Dış bağımsız.
Çıkar Çatışması	Yazar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.
Finansal Destek	Yazar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Peer Review	Externally peer-reviewed.
Conflict of Interest	The author have no conflict of interest to declare.
Grant Support	The author declared that this study has received no financial support.

Yazar Bilgileri	Çiğdem Sığircı
Author Details	¹ Mersin Üniversitesi, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi, Sahne Sanatları Bölümü, Mersin, Türkiye
	0000-0002-3966-3923 cigdemsigirci@gmail.com

Kaynakça | References

- Baricelli, J. P., & Winsten, L. (1973). *Ernest Chausson: The composer's life and works*. Greenwood Press.
- Einstein, A. (1947). *Music In The Romantic Era*, The Vail-Ballou Press, USA.
- Gallois, J. (1967). *Ernest Chausson*, Editions Seghers, Paris.
- İlyasoğlu, E. (1999). *Zaman İçinde Müzik*, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul.
- Kamien, R. (2018). *Music An Appreciation*, McGraw-Hill Education, USA.
- Seelig, V. G. (1969). *The Song for Voice and Piano by Ernest Chausson*, North Texas State, University, Master Degree Tez, Texas.
- Vuillermoz, E. (1949). *Histoire de la musique*, Librairie Arthème Fayard, Paris.
- Tulga, F. E. (2009). *Müzikte Empresyonizm* (263046). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anasanat Dalı Kompozisyon Teori Dalı Sanatta Yeterlik Tezi.

Makale/Dergi

- Aubry, J. (1918). *A French Composer: Ernest Chausson*, The Musical Times, Nov. 1, Vol. 59, No. 909. <https://doi.org/10.2307/908709>.
- Yeoland, R. (2016). *Camille Maclair, Ernest Chausson and Trois Lieder*, International Review of the Aesthetic and Sociology of Music, Vol. 47, No. 1, pp. 109-122. <https://www.jstor.org/stable/43869456>

İnternet Kaynakları

- Sarasota Ballet. (Erişim Tarihi: 2025, 12 Şubat). *Composer | Ernest Chausson - Sarasota Ballet*
- Duchen, J. (2022, 29 Mart). *Ernest Chausson: the Romantic visionary who bridged Franck and Debussy | Classical Music Romanticism*. (Erişim Tarihi: 2025, 22 Ocak). *Romanticism - Emotion, Expression, Imagination Britannica*

